

тъй и европейската критика признаватъ него за най-велико творение на полската поезия, — ^{национална} народна епопея, въ която формата и съдържанието достигатъ до висша художествена хармония. Отъ отзивитѣ на европейската критика особено значение иматъ думитѣ на Фолкелта, който казва че Панъ Тадеушъ прилича на Омировски епосъ¹ и на Брандеса, който признава че то^{ва} е единственната сполучлива епическа поема създадена прѣзъ 19-и вѣкъ².

Може да се мисли че теми за епосъ, въ характерното значение на думата, едва ли ^{може} ~~може~~ се намери днесъ въ живота на европейскитѣ народи, както едвали ще се намери вече и поетъ съ такава нервна организация, който да се наеме съ възсздаване на пълнъ културенъ образъ отъ живота на единъ народъ, съ всичкитѣ подробности които именно правятъ интересенъ и характеренъ тоя образъ. Въ нашето столѣтие това сж постигнали само двамина: Мицкевичъ — съ Панъ Тадеушъ и Левъ Толстой — съ Война и Миръ. За фонъ и на двата е послужилъ Наполеоновския походъ въ Русия. И наистина, въ нашето столѣтие то^{ва} е единичното събитие, което може да послужи за фонъ на епосъ изъ живота на коя да е отъ европейскитѣ нации. Наполеоновитѣ ^{може} ~~може~~ походи ^{може} ~~може~~ заключиха смѣнитѣ на миналото, събудиха народитѣ отъ ^{може} ~~може~~ прозвонитѣ имъ и ги тласнаха напредъ, въ пътя на самосъзнание и самостоятелно културно развитие. До и въ време на наполеоновата епоха, животътъ на европейскитѣ народи не бѣ изгубилъ още своя навнъ епически характеръ. Обществениитѣ и семейни отношения не сж биле тъй урегулирани, както въ наше време, и волята на индивидума не е била стѣснявана толкова отъ установени закони, колкото отъ неписанитѣ установения на обичая, консеквенция отъ основния душевенъ строй на дадения народъ. Епохитѣ на обичайно право сж епическитѣ епохи въ живота на народитѣ. И хероитѣ на тези епохи, поетически възсздадени, като Ахилесъ, Одисей, нашия Крали Марко, или пъкъ познати по исторически описания, като Александръ Велики, Цезаръ и пр., — сж воплощение на народния духъ, представители на народа отъ чиято среда сж излезли. Въ епоса не се въпаватъ случайни единични постѣпки, не се изтъбватъ чувства

¹ Volkelt. Aesthetische Zeitfagen, 21.

² Brandes. Polen, 356.